

ע"פ 17061/12/17 - מדינת ישראל נגד שמעון ימין אזולאי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

12 ספטמבר 2018

ע"פ 17061-12-17 מדינת ישראל נ' אזולאי

כבוד סגנית הנשיא, השופטת אסתר הלמן - אב"ד

כבוד השופטת יפעת שטרית

כבוד השופט סאאב דבור

המערערת
מדינת ישראל

נגד

המשיב
שמעון ימין אזולאי

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת הבכירה דלית שרון - גרין) בת"פ 51067-07-15
(אוחד עם ת"פ 57682-07-15), גזר דין מיום 28/9/17 וגזר דין סופי מיום 29/11/17

נוכחים:

בשם המערערת: עו"ד ג'וזף מאיו

בשם המשיב: עו"ד זיו גלעד

המשיב בעצמו

פסק דין

ס. הנשיא, השופטת אסתר הלמן - אב"ד

1. לפנינו ערעור על קולת העונשים שהוטלו על המשיב, לאחר שהורשע, על פי הודאתו, בביצוע שורה של גניבות חקלאיות וניסיון לגניבה, בצוותא עם אחרים. הגניבות בוצעו במהלך שנת 2015, תוך קשירת קשר עם אחרים ולעיתים תוך התחזות לאחר. המשיב נדון לעונשים שכללו 6 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד צו מבחן ועונשים נלווים.

2. כתב האישום שהוגש כנגד המשיב ואדם נוסף, מאיר אלמקייס, (להלן: "אלמקייס" או "השותף"), תוקן ביום 17.7.16 במסגרת הסדר טיעון. על פי ההסדר הודו המשיב ושותפו בעובדות ובעבירות שיוחסו להם בכתב האישום המתוקן והורשעו על פיו. המשיב הורשע בשבעה אישומים שעניינם:

- א. **גניבת רכב** - עבירה לפי סעיפים 413ב + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") (6 מקרים);
- ב. **ניסיון לגניבת רכב** - עבירה לפי סעיפים 413ב + 25 לחוק העונשין;
- ג. **קשירת קשר לביצוע פשע** - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין (6 מקרים);
- ד. **הסגת גבול כדי לעבור עבירה** - עבירה לפי סעיפים 447(א)(1) + 29 לחוק העונשין (5 מקרים).
- ה. **התחזות כאדם אחר** - עבירה לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין (2 מקרים);
- ו. **היזק בודון** - עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

3. על פי כתב האישום המתוקן, קשר המשיב עם אלמקייס, (שהיה נאשם מס' 1 בכתב האישום), או עם אנשים אחרים, שזהותם איננה ידועה, קשר לגניבתן של מלגזות ופעל יחד עימם לגניבתן של המלגזות משטחי מפעלים שונים או שטחים חקלאיים. הגניבות בוצעו, ככלל, בשיטה דומה - המשיב, בצוותא או לבד, היה מגיע לשטחו של מפעל כלשהו, הוא או שותפו היו מתניעים את המלגזה ויוצאים עימה משטח המפעל לשטח נסתר סמוך. או אז היו יוצרים קשר עם חברת גרירה או נהג גרר, ומבקשים לגרור את המלגזה לפי הוראותיהם, מבלי שנהג הגרר היה מודע לכך שמדובר במלגזה גנובה. האירועים בוצעו כולם במהלך החודשים מאי-יוני 2015.

4. בתמצית, יתוארו עובדות האישומים בהם הודה המשיב, כדלקמן:

א. לפי עובדות האישום הראשון, עובר ליום 21/05/2015, קשרו המשיב ואלמקייס קשר לגנוב מלגזה בשווי כ-60,000 ₪, שהוחזקה בשטח מפעל חברת צפרוני ספקי כימיקלים, בעיר ראשון לציון. ביום 21/05/2015, בשעות הצהריים, הם הגיעו למפעל, אחד מהם נכנס לשטח המפעל, התניע את המלגזה ונסע עמה לרחוב המרוחק כקילומטר מהמפעל והשאירה שם. בהמשך הזמינו המשיב ואלמקייס נהג משאית גרר וביקשו כי יוביל עבורם את המלגזה לאזור הצפון. בהתאם לבקשתם ולהכוונתם, הוביל הנהג את המלגזה לאזור הכפר ג'דידה-מכר, לשם הגיע אלמקייס ושילם תמורת הובלתה.

ב. לפי עובדות האישום השני, במהלך חודש מאי 2015 קשר המשיב קשר עם אחר לגנוב מלגזה בשווי של כ-50,000 ₪ ממשק במושב היוגב. לשם מימוש הקשר, פנה המשיב לאדם שבבעלותו משאית גרר, הציג עצמו בכזב כבנו של בעל המלגזה וביקש שיוביל את המלגזה ממושב היוגב למוסך בכפר ג'דידה-מכר. ביום 27/05/2015, סמוך לשעה 21:30, ובהתאם להדרכה טלפונית של המשיב, הגיע נהג הגרר למשק, העמיס את המלגזה על הגרר והובילה למוסך. במהלך הנסיעה, התעורר בלב נהג הגרר חשד והוא התקשר למשטרה לברר האם מדובר במלגזה גנובה. סמוך לשעה 23:15 הגיע הנהג סמוך לכפר ג'דידה-מכר, אז הדריך אותו האחר

טלפונית לאזור שטח מיוער, שם ביקש ממנו להוריד את המלגזה. בטרם הוריד את המלגזה, יצר איתו קשר רב"ש מושב היוגב ועדכן אותו שהמלגזה גנובה. משכך, עזב הנהג את המקום ברכב הגרר כשהמלגזה עליו.

ג. לפי עובדות האישום השלישי, ביום 28/5/2015 קשרו המשיב ואלמקייס קשר לגנוב מלגזה ששוויה כ- 60,000 ₪ ממפעל "חישתיל" שבמושב נחלים. לשם כך הם יצרו קשר עם נהג משאית גרר וביקשו ממנו כי יוביל עבורם מלגזה מהמושב לאזור אום אל פאחם. בהמשך היום, הגיעו המשיב ושותפו למפעל, שברו בצוותא את מנעול הכניסה ואחד מהם נכנס למפעל, התניע את המלגזה ונהג בה אל מחוץ לשטח המפעל לשטח מוסתר. באותו ערב הגיע נהג משאית הגרר, העמיס את המלגזה והובילה על פי בקשת המשיב ואלמקייס, אל סמוך לאום אל פאחם, שם, בהתאם להדרכתם הטלפונית, הוריד את המלגזה ועזב את המקום.

ד. לפי עובדות האישום הרביעי, עובר ליום 11/06/2015, קשר המשיב קשר עם אדם אחר לגנוב מלגזה בשווי של כ-30,000 ₪ ממפעל "שיש ירושלים", הממוקם באזור התעשייה הר טוב, סמוך לבית שמש. בהתאם לקשר, הגיע המשיב ביום 11/06/2015, אל שטח המפעל, התניע את המלגזה, נסע עימה אל מחוץ לשטח המפעל, והסתירה בסמוך למבנה אחר באזור התעשייה, המרוחק מספר מאות מטרים מהמפעל. לאחר הגניבה, יצר המשיב קשר עם חברת הובלות. בהדרכתו הובלה המלגזה לאזור התעשייה בחולון, שם המתין לה האחר. בהמשך, יצר המשיב קשר עם נהג גרר אחר ועל פי בקשתו, הועברה המלגזה מחולון לכפר קרע.

ה. לפי עובדות האישום החמישי, עובר ליום 15/06/2015 קשרו המשיב ואלמקייס קשר לגנוב מלגזה ששוויה כ-68,000 ₪ ממפעל "נביעות", הממוקם באזור התעשייה הצפוני בקריית שמונה. בהתאם לקשר, ביום 15/06/2015, בשעות אחר הצהריים, הם נכנסו לחצר המפעל, התניעו את המלגזה ונסעו עימה למקום, המרוחק כקילומטר מהמפעל, שם השאירו אותה. בשעות הערב של אותו היום, הוזמנה חברת גרירה ובהכוונתם של השניים, הובלה המלגזה לאזור התעשייה אלרום בעכו.

5. לפי עובדות האישום השישי, עובר ליום 24/06/2015 קשרו המשיב ואלמקייס קשר לגנוב מלגזה בשווי של כ-30,000 ₪ משטח מפעל "טרופיקל דגיל תעשיות קוסמטיקה בע"מ", הממוקם באזור התעשייה הצפוני בקריית שמונה. הם הגיעו לשטח המפעל, אחד מהם התניע את המלגזה ונסע עימה לשטח מרוחק. בהמשך הזמינו השניים חברת גרירה, על מנת שתעביר את המלגזה לקריית שמונה. נהג הגרר לא איתר את המלגזה במקום בו הושארה, שכן עובדי המפעל איתרו אותה קודם לכן, לאחר שהתגלתה להם הגניבה.

6. לפי עובדות האישום השביעי, עובר ליום 24/06/2015, גמלה בליבו של המשיב החלטה לגנוב מלגזה בשווי של כ-40,000 ₪ מבית אריזה "מור פירות השרון", שבשרון. לשם כך, פנה המשיב לבעליה של

משאית גרר וביקש שיוביל עברו את המלגזה מבית האריזה לאזור תעשייה נעמן הסמוך לעכו. נהג הגרר הגיע לבית האריזה, בהכוונתו הטלפונית של המשיב, ובהתאם להנחייתו, התניע את המלגזה והחל בנסיעה לכיוון הגרר על מנת להעמיסה ולהובילה מהמקום, אולם עובדי בית האריזה הבחינו במעשיו ומנעו ממנו להוציא את המלגזה מבית האריזה. הנהג עדכן את המשיב במתרחש, אז יצר המשיב קשר עם עובד בית האריזה, הזדהה בפניו בכזב כעובד בחברה ממנה נרכשה המלגזה ומסר לו שיש צורך בהוצאת המלגזה מבית האריזה על מנת להחליף את גלגליה. העובד סירב להוציא את המלגזה מבית האריזה ונהג הגרר עזב את המקום.

7. כאמור, המשיב הורשע בעבירות לעיל, במסגרת הסדר טיעון, שכלל תיקון כתב האישום (גם ביחס לשותף אלמקייס, אשר הודה גם הוא במה שייחס לו כתב האישום המתוקן). הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בדבר העונש, פרט להסכמה לגבי הזמנת תסקיר שירות המבחן. בסופו של יום, נגזר על המשיב עונש מאסר בפועל למשך שישה חודשים, לריצוי בדרך של עבודות שירות. לצד עונש זה, נדון המשיב למאסרים מותנים, הוא חויב לשלם פיצויים למתלוננים באישומים הראשון, השלישי, הרביעי והחמישי בסך כולל של 12,500 ₪ והוטל עליו קנס בסך 10,000 ₪, או שני חודשי מאסר תחתיו. בנוסף, חויב המשיב לחתום על והתחייבות בסך 5,000 ₪ שלא יעבור כל עבירת רכוש במשך שנתיים והושת עליו צו מבחן לתקופה של שנה.

8. לעונשים אלה נדון המשיב לאחר שבית המשפט קמא החליט לסטות לקולא מטעמי שיקום ממתחמי העונש ההולמים שקבע: 8 עד 20 חודשי מאסר בפועל, בגין כל אחד מהאישומים מס' 1-6 ו-5 עד 12 חודשי מאסר בפועל בגין האישום השביעי, שעניינו ניסיון לביצוע הגניבה, שבמהלכו גם בוצעה התחזות לאחר. בית המשפט קמא קבע גם מתחם לקנסות- לכל אחד משבעת האישומים הנע בין 500 ל-5,000 ₪ ומתחם לסכום הפיצויים, בין 10%-50% משווייה של כל מלגזה, בגין האישומים בהם ראה לנכון להשית פיצוי.

9. להשלמת התמונה אומר, כי אלמקייס הורשע על פי הודאתו ב-3 אישומים בלבד מבין אלה בהם הורשע המשיב (אישומים 1,3,5), שלא כללו התחזות לאחר. בנוסף, הורשע אלמקייס בעבירות של פזיזות ורשלנות והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עבירות שיוחסו לו באישום השמיני, אותן ביצע לאחר שאותר על ידי השוטרים, ועל מנת להתחמק מהם. בגין מעורבותו בפרשה זו נדון אלמקייס ל-22 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר על תנאי בן 13 חודשים, חלקו בחופף וחלקו במצטבר- כך שסה"כ נדון אלמקייס ל-28 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים, שכללו גם חילוט סכום של 22,800 ₪. ביום 26.12.17 נתקבל ערעור שהגיש אלמקייס על גזר הדין (ע"פ 21821-11-17), כך שהעונש הכולל שהוטל עליו הועמד על 24 חודשי מאסר בפועל, וזאת בהתחשב בטעות שנפלה בגזר דינו והסכמה אליה הגיעו הצדדים בפניו.

10. כפי שיפורט להלן, בטרם נכריע בערעור, ביקשנו לקבל תסקיר עדכני של שירות המבחן, על מנת לאמוד את מידת התקדמותו של המשיב בהליך הטיפול והיתרמותו מהליך זה, בין היתר, על מנת לברר

האם ראוי היה לסטות ממתחם העונש ההולם, ומהי מידת הסטייה שראוי היה לסטות, מטעמי שיקום. בפנינו הונחו שני תסקירים, המלמדים על התהליך שעובר המשיב במסגרת שירות המבחן, אשר גם לאחריהם, נותרו הצדדים בעמדותיהם, באשר לגורלו של הערעור.

נימוקי הערעור

11. כאמור, המערערת לא השלימה עם העונשים שהוטלו על המשיב, והיא מבקשת להתערב במתחמים שקבע בית המשפט קמא ולהחמיר את העונשים שהוטלו על המשיב, גם בהנחה ויש לסטות מן המתחמים מטעמי שיקום.

12. לטענת המערערת, שגה בית המשפט קמא שגיאה מהותית, המצדיקה התערבות ערכאת הערעור, בעת קביעת מתחם העונש ההולם:

א. בכך שלא נתן משקל מתאים לנסיבות ביצוע העבירות: התכנון שקדם למעשיהם של המשיב ושותפו, שבחלק מן המקרים כלל יצירת קשר עם נהגי רכבי גרר, עוד קודם לגניבה, קשירת הקשר לביצוע המעשים, תוך שימוש במידע מוקדם אודות מקום הימצאות המלגזות וניצול נהגי הגרר, לשם השלמת הגניבה והעברת המלגזות, או הניסיון להעברתן, למקום מרוחק ממקום הגניבה.

בנוסף, בית המשפט קמא לא נתן דעתו, בעת קביעת המתחמים, לשווי המלגזות ולכך שהמלגזות שנגנבו ונלקחו מן המפעלים, לא הושבו לבעליהן, כמו גם לעובדה כי מעבר לנזק הישיר, אשר נגרם למתלוננים, נגרם להם נזק נוסף, שהינו תוצאה של גניבת המלגזה, שכן המלגזה, מטבעה, מהווה כלי עבודה הנועד לאפשר המשך פעילות תקינה של המפעל או החקלאי. בעניין זה, מפנה המערערת לפסק הדין שניתן בע"פ (מח' נצרת) 1032-04-11 **קייסי ואח' נ' מדינת ישראל** (17/05/2011), בעניינם של נאשמים, אשר הורשעו בקשירת קשר ובגניבת טרקטורים, שם קיבל בית המשפט המחוזי את הטענה לפיה **"הנזק שנגרם מגניבתם של אלה [הטרקטורים - א.ה.], עולה עשרות מונים, על זה העולה מגניבת כלי רכב פרטיים רגילים, אשר אינם משמשים לחרישה ועבודות השדה האחרות"**.

ב. בעת קביעת מתחמי העונש ההולמים, לא נתן בית המשפט קמא דעתו למדיניות הענישה הנוהגת, המלמדת על מגמת החמרה בעבירות של גניבת כלים חקלאיים. בהקשר זה הפנתה המערערת לפסיקה המשקפת את העונשים שהוטלו במקרים דומים, והכוללים מאסרים בפועל מאחורי סורג ובריח (כמו גזר הדין בת"פ (שלום נצ') 8301-03-12 **מדינת ישראל נ' כליבאת** (04/11/2013), ופסק הדין בערעור עליו: ע"פ 19939-12-13 (מח' נצרת) **כליבאת נ' מדינת ישראל** (11/02/2014), ע"פ 7163/13 **כסוואני נ' מדינת ישראל** (03/08/2014) וע"פ

2333/13 סלאם נ' מדינת ישראל (03/08/2014).

ג. בית המשפט קמא שגה בכך שלא התייחס לעונש ההולם את מעשי המשיב, בהתייחס לריבוי האירועים שביצע, בהתאם לאמור בהוראות סעיף 40(ג) לחוק העונשין, זאת בהינתן קביעת בית המשפט קמא, כי אין מקום לקבוע מתחם עונש כולל עבור כלל האירועים, קביעה אשר המערערת אינה חולקת עליה. רק אז, טוענת המערערת, צריך היה לקבוע האם ניתן וראוי לסטות מן העונש האמור. לטענתה, ברי כי אם עבור כל אחד מששת האירועים קבע בית המשפט קמא מתחם הנע בין 8 ל-20 חודשי מאסר (ועבור האישום השביעי בין 5 ל-12 חודשי מאסר בפועל), הרי שבראיה כוללת של כתב האישום, לא מדובר בחריגה מצדו התחתון או האמצעי של מתחם העונש ההולם עבור אירוע אחד בלבד, כי אם ממכלול אירועים, אשר על אף הזיקה ביניהם, בהינתן הקורבנות השונים ושווי הרכוש שנגנב, הצדיקו קביעת עונש הולם גבוה פי כמה וכמה מצדו התחתון או האמצעי של אירוע אחד בלבד.

המערערת מציינת, כי בית המשפט קמא נמנע מלקבוע היכן ממוקם המשיב במתחם כל אירוע, כאשר המערערת עצמה הסכימה לכך כי נסיבותיו האישיות של המשיב ממקמות אותו בצדו האמצעי של כל מתחם. לגישת המערערת, העונש ההולם את ריבוי מעשיו של המשיב, אילו נקבע כזה, היה צריך להיות לא פחות מעונשו של שותפו, זאת אף בהינתן ההבדל המשמעותי בעברם הפלילי של השניים, וזאת נוכח העובדה כי למשיב מיוחס מספר כפול של אישומי גניבת מלגזות מאשר לשותפו. לטענתה, שגה בית המשפט קמא טעות בולטת בגזר הדין כאשר קבע כי נקודת המוצא זהה ביחס לשני הנאשמים, מבלי שנתן דעתו לכך שהשותף הורשע בארבעה אישומים והמשיב בשבעה.

13. לטענת המערערת, הסטייה מן העונש ההולם (שלא נקבע בגזר הדין), עד למאסר בעבודות שירות לצרכי שיקום, הינה סטייה קיצונית, המצדיקה התערבות. המערערת מפנה לכך, כי לא אחת עלה בפסיקת בית המשפט העליון, כי אף במקרים בהם סבור בית המשפט כי נאשם עשה כבדת דרך של הפנמה והוא בעל מוטיבציה לעלות על דרך הישר, הרי שהוראות סעיף 40(א) מאפשרות ליתן למאמצים אלה משקל בתוך המתחם ואין פירושו של דבר כי מדובר ב"מטה קסם" המצדיק חריגה ממתחמים שנקבעו בנוגע לריבוי אירועים.

14. באשר לתסקיר שירות המבחן מציינת המערערת, כי מהתסקיר עולה, אמנם, כי המשיב מודה ולוקח אחריות על ביצוע העבירות, ואולם, ניתן ללמוד מן התסקיר, כי המשיב נוטה לצמצום באשר ליוזמה ולמעורבותו בתכנון המעשים. בשל עמדותיו אלה וחומרת העבירות העריך שירות המבחן כי לא ניתן לשלול סיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד.

15. שירות המבחן סבר, כי התערבות טיפולית עשויה להוביל להפחתת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק, והמליץ להטיל על המשיב עבודות שירות, מאסר מותנה, צו מבחן וענישה כספית. לטענת המערערת, אם לאחר טיפול שנמשך כחצי שנה, בו, לכאורה, שיתף המשיב פעולה באופן מלא, גילה

יזממה ומוכנות - התוצאה הינה כי הוא רק "מזהה את כשלוני באופן ראשוני בלבד", ואף "נוטה לצמצם יוזמתו ומעורבותו בתכנון" - הרי שקיים בכך קושי ברור ומובהק. לדידה, שגה בית המשפט קמא, משראה בראשוניות האמורה משום שיקום המצדיק חריגה ממתחם הענישה. המערערת מכירה בכך כי שיקומו של העבריין הינו חלק מהאינטרס הציבורי, אולם, לעמדתה, זה אינו יכול לגבור במקרה זה אל מול חומרת מעשיו של המשיב, מעשים מתוכננים ומאורגנים היטב, בצוותא עם אחר, שנעשו ממניע כלכלי תוך פגיעה קשה בציבור פעם אחר פעם. לטענת המערערת, שגה בית המשפט קמא משלא נתן את המשקל ההולם לקבוע בסעיפים 40' (הרתעה אישית) ו-40' (הרתעת הרבים) לחוק העונשין. עבירות כגון העבירות אותן ביצע המשיב הינן בגדר "מכת מדינה", ובוודאי "מכת אזור", ועל כן ישנה חשיבות מהותית להרתעת הנאשמים עצמם ולהרתעת עבריינים פוטנציאליים, מביצוע עבירות דומות בעתיד.

16. באשר לעקרון אחדות הענישה, נטען כי שגה בית המשפט קמא, בכך שקבע בהתייחס לעונשו של אלמקייס, כי "הצומת הראשי בו נפרדות דרכיהם של הנאשמים נמצא במקום בו נבדקות הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה". לעמדת המערערת, בקביעה זו נתפס בית המשפט קמא לכדי שגגה, שכן רק שלושה מבין שבעת האישומים, בהם הורשע המשיב, בוצעו בצוותא עם שותפו. ארבעת האישומים הנוספים עוסקים באירועים המיוחסים למשיב לבדו או עם אחרים, שזהותם אינה ידועה, לאור חוסר שיתוף הפעולה של המשיב עם רשויות החוק.

17. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, סבורה המערערת כי אכן יש לאבחן בין עניינו של המשיב לבין עניינו של השותף, בכל הנוגע למיקומו של העונש הראוי במתחם, וזאת בהינתן עברו הפלילי המכביד של השותף וכן העובדה כי ביצע את העבירות תוך כדי צו מבחן וחרף מאסר מותנה בר הפעלה התלוי ועומד נגדו. לאור האמור, את עונשו של השותף ראוי היה למקם בחלקו העליון של המתחם, בעוד שאת עונשו של המשיב ראוי היה למקם בחלקו האמצעי של המתחם, או אף בשליש התחתון שלו (כפי שהבהירה באת כוח המערערת בדיון בפנינו), וזאת בהינתן עברו שאינו מכביד באופן יחסי והירתמותו לטיפול, אף כי תוצאותיו ראשוניות בלבד, וכן לאור התסקיר החיובי שהתקבל בעניינו (לעומת התסקיר בעניינו של השותף). יחד עם זאת, נקודת המוצא לגזירת עונשם של השניים, קרי שקלול ריבוי המתחמים, שונה, ומאזנת את הפער המשמעותי בין שני הנאשמים בכל הנוגע לנסיבותיהם האישיות.

18. לטענת המערערת, גם אם סבר בית המשפט קמא כי יש הצדקה לסטות ממתחם העונש ההולם, בעניינו של המשיב, היה עליו לציין מהו מתחם העונש ממנו מתבצעת הסטייה, וסטייה כזו אינה מחייבת אוטומטית כי תוטל ענישה בדרך של עבודות שירות. לעמדתה, מתן ביטוי משמעותי לשיקולי שיקום אינו שולל את הצורך בהטלת עונש מאסר בפועל, אשר יהלום את חומרת העבירות (ע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני (07/03/2017)). בהיעדר קביעה בנוגע למתחם העונש ההולם הכולל, הרי שישנו קושי לאמוד את מידת הסטייה מן המתחם לצורכי שיקום, על מנת לקבוע אם סטייה זו הינה מידתית. המערערת מבקשת להניח, בהיעדר קביעת מתחם מפורשת, כי ה"עוגן" לצורך קביעת עונשו של המשיב הינו עונשו של השותף - 18 חודשי מאסר בפועל, כאשר עונשו של המשיב אמור להיות לפחות כפול העונש הזה, בהתחשב בריבוי המעשים. בהקשר זה נטען, יש לקחת בחשבון את כלל הנסיבות שאינן

קשורות בביצוע העבירות: אמנם לשותף עבר פלילי מכביד יותר מזה של המשיב, אך נסיבות חייו של השותף, כפי שהן עולות מתסקיר המבחן שנערך בעניינו, הינן נסיבות חיים קשות מאוד, להבדיל מנסיבותיו האישיות של המשיב.

19. המערערת סבורה כי האמירה הציבורית העולה מגזר דינו של בית המשפט קמא הינה בעייתית. עניין לנו ב"מכת מדינה", במסגרתה נגנבים כלים חקלאים שונים, המשביתים עבודת חקלאים זאת ממניע של בצע כסף. בנסיבות אלה, נטילת האחריות בפני קצינת מבחן (ולא בהזדמנות הראשונה) והבעת הצער, אינם יכולים להביא לתוצאה עונשית של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. עמדתה זו לא השתנתה גם לאחר קבלת התסקירים החיוביים, מאחר ולגישתה, אלה אינם מצדיקים סטייה כה ניכרת מן המתחם.

20. לאור כל האמור, עותרת המערערת לקבל את הערעור, לבטל את עונש המאסר לריצוי בעבודות שירות שנגזר על המשיב ולגזור עונשו מחדש למאסר בפועל משמעותי מאחורי סורג ובריה.

טיעוני המשיב

21. באי כוח המשיב עתרו לדחיית הערעור. לדידם, אין להידרש לעניינו של המשיב כאילו מדובר היה בחישוב אריתמטי פשוט ולא בהחלטה גורלית המשליכה על חייו של אדם. לטענתם, בית המשפט קמא נתן דעתו לשוני בין המשיב ושותפו ונימק היטב מדוע ראה לנכון לסטות ממתחם העונש ההולם ביחס למשיב. הם הפנו לעובדה כי עסקינן בהליך המתנהל מספר שנים, כאשר חרב הדין מרחפת מעל ראשו של המשיב ומעל משפחתו לכל אורך התקופה.

22. באי כוח המשיב עמדו על נסיבותיו האישיות של המשיב, שהוא נהג משאית, ששירת בצבא קבע, תרם למדינה ושירת שירות צבאי מלא. לדבריהם, המשיב נקלע לנקודת שפל בחייו, כמפורט בתסקיר שירות המבחן, בהיותו במצב כלכלי קשה וחשב שניתן לעשות "כסף קל". בניגוד לרושם שניתן היה לקבל מטיעוני המערערת, ביקשו באי כוחו לקבוע כי נסיבות חייו של המשיב לא היו קלות. מבלי להפחית בחומרת המעשים, אשר אף לעמדת המשיב הינם מעשים חמורים שיש ליתן עליהם את הדין, הרי שהטיעונים לעונש נשמעו בחלוף שנתיים וחצי, לאחר שהמשיב היה נתון במעצר ממש במשך 9 חודשים ובנוסף היה 8 חודשים באיזוק אלקטרוני.

23. לטענת ההגנה, התסקיר, שהוגש לבית המשפט קמא, ואשר נערך לאחר 16 מפגשים, בהם נטל המשיב חלק, לימד על סיכוי של ממש לשיקום, ובכך די היה לבית המשפט קמא בכדי להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם. בית המשפט קמא לא נדרש לקבוע מתחם עונש הולם, אשר ממנו הוא סוטה. לאחר תקופה של שנתיים וחצי, בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין, הגיע בית המשפט קמא למסקנה כי נרקם לפניו הליך שיקומי, ועל כן מצא לסטות מטעמים של שיקום מהמתחם שקבע, זאת, בין היתר,

לאחר שהתרשם מן המשיב וממשפחתו. מאז גזר הדין עושה המשיב כל מאמץ להראות כי השתקם ולא יהיה זה נכון כיום, בערכאת הערעור לשולחו לרצות עונש מאחורי סורג וברית. למשיב מגיעה הזדמנות לשנות את דרכיו, כפי שלשותפו ניתנו מספר הזדמנויות בעבר. בהקשר זה של אחידות הענישה, הדגישו באי כוח המשיב, כי השותף ביצע את העבירות כשתלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה, יש לו עבר פלילי ובית המשפט קמא הקל עימו באופן הפעלת התנאי ובניכוי מחצית ימי האיזוק האלקטרוני, בנוסף על ניכוי ימי המעצר ממש. אם נותנים לכל אלה משקל, התוצאה היא שעל השותף הוטלו 11 חודשי מאסר בלבד.

.24 באי כוח המשיב תיארו בפנינו את מידת הפגיעה במשיב ובמשפחתו המורחבת, לאורך ההליך המשפטי הממושך, עקב ההתדרדרות במצב הכלכלי, ואת התמודדותם עם הקשיים, בשל היעדר תמיכה כלכלית.

.25 באי כוח המשיב הדגישו כי העבירות שביצע המשיב, נעשו בתוך תקופה קצרה מאד ולא ניתן לכנותו עבריין רכוש. הוא למד את הלקח מן ההליך השיפוטי, הוא ומשפחתו נענשו די, המשפחה מצויה בקריסה ולא תוכל להתקיים במידה והמשיב ישלח למאסר מאחורי סורג וברית, לאחר שרק לאחרונה חזר המשיב לעבודה.

.26 לאחר קבלת תסקירי שירות המבחן במהלך הדיון בערעור, טענו באי כוח המשיב, כי אלה מוכיחים מעבר לכל ספק כי המשיב עבר ועובר תהליך שיקומי שאינו בגדר "הליך ראשוני", כי אם הליך משמעותי ורציני, החולש על פני תקופה של שנה וחצי. ב"כ המשיב ביקשו לאמץ את האמור בתסקיר, והוסיפו כי המשיב נותן הסכמתו, ככל שיש צורך בכך, להאריך את תקופת המבחן למקסימום האפשרי - שלוש שנים.

.27 מטעם המשיב הוגש לעיונו מכתב ההערכה מיום 5.2.18 מאת מר עמיחי בן שלוש, מאגף קשרי קהילה בעיריית עכו, המפרט את תרומתו של המשיב לעשייה בפרויקט שיפוץ בתיים של ניצולי שואה וקשישים וחלוקת מזון. מהמכתב עולה כי המשיב מתנדב מזה מספר חודשים בפרויקט, משקיע שעות רבות בסיוע לקשישים, כשהוא חדור מטרה ובמלוא ההתלהבות.

.28 באי כוח המשיב הפנו גם לפסיקה, ממנה ביקשו ללמוד כי העונש שהוטל על המשיב הינו סביר וכי אין עילה להתערב בו.

.29 המשיב עצמו, ביקש לומר בפנינו את דבריו. הוא הביע חרטה עמוקה על מעשיו, ציין כי הפנים את חומרת המעשים וכי הוא מבין כי פגע בחפים מפשע. המשיב הוסיף כי לקיחת האחריות שלו על התנהלותו הבעייתית מקבלת ביטוי בכך שמיד לאחר מתן גזר הדין, פנה לעמותת "למען עכו" והחל להתנדב במסגרתה. לדבריו, במסגרת פעילות העמותה הוא צובע בתים של ניצולי שואה ומחלק, פעמיים בשבוע, אוכל לנזקקים. המשיב אמר כי הוא מבין שמעשים כגון המעשים ביצע מצדיקים מאסר, והבהיר כי בכוונתו להמשיך בשיקום גם במסגרת מאסר, אם ייגזר עליו, אולם לדבריו, באם יתאפשר לו

להמשיך בהליך השיקום מחוץ לכתלי הכלא הוא יוכל גם לתרום לחברה. המשיב תיאר את מצבו המשפחתי והכלכלי וביקש שתינתן לו הזדמנות להתקדם בחייו.

דין והכרעה

30. הערעור שפנינו הוגש כנגד קולת העונשים, שהוטלו על המשיב ובמסגרתו מבקשת המערערת להחמיר בהם, תוך קביעה, כי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט קמא הינו מקל יתר על המידה, וזאת בהתחשב בריבוי האירועים, אשר נטען כי לא בא לידי ביטוי בעת גזירת העונש. כן מבקשת המערערת לקבוע, כי שגה בית המשפט קמא כאשר נתן משקל יתר להליך השיקומי וסטה ממתחם הענישה ההולם. בעניין זה נטען, כי אף לו ראוי היה לסטות מן המתחם, הרי שסטייה שכזו אינה אמורה להביא לתוצאה שאינה כוללת תקופת מאסר מאחורי סורג ובריח, שכן עסקינן בתוצאה שאינה סבירה בצורה קיצונית ואשר מחייבת התערבות ערכאת הערעור.

31. כידוע, ככלל, ערכאת הערעור איננה מתערבת בעונש שגזרה הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים, כאשר גזר הדין סוטה באופן ממשי ממדיניות הענישה הנוהגת והראויה, או מקום בו נפלה בגזר הדין טעות מהותית (ראה למשל ע"פ 319/17 פלוני נ. מדינת ישראל (19.07.2018), ע"פ 8317/15 פלוני נ. מדינת ישראל, (29/09/2016) וע"פ 1551/15 שולי נ. מדינת ישראל (06/09/2016)).

32. המשיב ביצע שורה של עבירות רכוש, במסגרתן גנב או ניסה לגנוב, ממפעלים וחקלאים, מלגזות, המהוות כלי עבודתם, תוך פגיעה במקור פרנסתם. העבירות בוצעו תוך קשירת קשר עם אחרים, לאחר תכנון ובשיטתיות. שיטת הפעולה הייתה דומה בכל אחד מן המקרים וכללה עירוב של חברת שמירה או גרר תמים, לשם השלמת הגניבה והשגת הרכוש הגנוב. העבירות בוצעו לא רק בתחכום, אלא גם בחלק מן המקרים בתעוזה, שכן, המשיב ושותפו, או אחד מהם, נכנסו לאור יום למפעלים, שבבעלותם היו המלגזות, לעיתים בעת שעובדי המפעל שהו במקום, הניעו את המלגזה והוציאו אותה משטח המפעל. במקרים אחדים, התחזה המשיב לאחר, על מנת לקדם את הוצאתה של התכנית אל הפועל.

33. כל העבירות בוצעו בטווח של כחודש בלבד (בין ה- 21.5.15 ועד 25.6.15). באי כוח המשיב ביקשו כי נלמד מכך על מעידה, במשך תקופה קצרה, שאיננה מאפיינת את התנהגות המשיב. מנגד, ניתן ללמוד מעובדה זו, כי המשיב עסק, לבדו ובצוותא עם אחרים, באופן אינטנסיבי ושיטתי בגזלה שהביאה לפגיעה קשה במקור פרנסתם של אחרים, ובתוך תקופה קצרה, גנב או ניסה לגנוב כלי רכב בשווי כולל של מעל 330,000 ₪.

34. בית המשפט קמא לא ראה באישומים השונים אירוע אחד, לצורך קביעת המתחם וקבע מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מן האישומים, בהתחשב בפגיעה בערכים המוגנים, בנסיבות ביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנוהגת.

"עבירה של גניבת רכב היא עבירה חמורה, ולצידה עונש מקסימלי של 7 שנות מאסר. היא פוגעת בקניין, בפרטיות ובתחושת הבטחון של המשתמשים ברכב במובן הצר, ומסבה נזק כלכלי במובן הרחב בשל העלאת פרמיות הביטוח בגין ריבוי גניבות כלי רכב" (ע"פ 7163/13 כסואני נ' מדינת ישראל (03.08.2014), להלן: "עניין כסואני").

(ראה גם פסק הדין שניתן באותו יום בע"פ 2333/13 סאלם נ' מדינת ישראל (03.08.2014)).

35. הדברים נכונים ביתר שאת, כאשר מדובר בגניבת כלי רכב, שגזלתם פוגעת במקור הפרנסה של בעליהם, בעלי עסקים וחקלאים. כפי העולה מעניין כסואני, (כב' השופט נ. הנדל), בית המשפט העליון עמד זה מכבר על הצורך בהשתת ענישה מחמירה ומרתיעה במקרים אלו. (ראה בהקשר זה גם את האמור בפסק הדין שניתן בע"פ 11194/05 **אבו סבית נ' מדינת ישראל** (15.05.2006), בו נדחה ערעור על חומרת עונשיהם של מי שנטלו חלק בגניבת כלים חקלאיים ונדונו ל- 12 חודשי מאסר בפועל כל אחד, תוך הדגשת העובדה שגניבת רכבים מהווה מכת מדינה, ויש להטיל עונשים מחמירים ומרתיעים, בגינה).

36. עיון בפסיקה אליה הפנו הצדדים מלמד, כי מתחם העונש ההולם שנקבע על ידי בית המשפט קמא, עבור כל אחד מן האישומים, הגם שהוא נוטה לקולא (ראה והשווה למתחמים שנקבעו ב ת.פ. 8301-03-12 **מדינת ישראל נ. כליבאת** ובעניין כסואני, ביחס לשותפים), איננו מחייב התערבותה של ערכאת הערעור.

37. בית המשפט קמא מצא בנסיבות המקרה, הצדקה לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, ולהסתפק בענישה הבאה לידי ביטוי בעבודות שירות, בלבד, כשלצידה עונשים נלווים, לרבות צו מבחן, באמצע את המלצת שירות המבחן. בגזר הדין נקבע כי בשונה ממצבו של השותף, הרי המשיב, על אף עברו הפלילי הקל שהתיישן זה מכבר, מתנהל, ככלל, באורח נורמטיבי בתחומי חייו השונים, הוא לקח אחריות מלאה על מעשיו, אם כי לא הסגיר את השותפים האחרים, הפנים את הפסול במעשיו, על כל השלכותיהם הפוגעניות בקורבנות העבירות ובבני משפחתו וכבר מראשית מעצרו התגייס להליך טיפולי. בהקשר זה לקח בית המשפט קמא בחשבון את העובדה כי המשיב המשיך בהליך הטיפול במסגרת קבוצתית ובכך יש משום הפחתת הסיכון להתנהגות דומה בעתיד. לאור האמור, נקבע כי המלצות שירות המבחן ענייניות, ברורות וקוהרנטיות, ועל כן מקובלות על בית המשפט קמא.

בית המשפט קמא נתן משקל בהחלטתו לסטות מן המתחם גם לנסיבות האישיות של המשיב, מצבו הבריאותי של אביו, בו תומך המשיב, והתייצבות בני משפחתו של המשיב לצדו, למרות הנזק הקשה שנגרם להם מהתנהלותו.

38. החלטת בית המשפט קמא לסטות מן המתחם ולהטיל על המשיב עונש, המתמצה בעבודות שירות לצד צו מבחן, על אף ריבוי המעשים, שלגבי כל אחד מהם נקבע מתחם שהרף התחתון שלו הוא 8 חודשים, נתקבלה לאחר קבלת תסקיר אחד בלבד. ברי, כי לו נערך מתחם כולל, הרף התחתון שלו היה גבוה וחמור משמעותית מענישה בדרך של עבודות שירות. בנסיבות אלה, תסקיר בודד, גם אם הוא מצביע על תחילתה של דרך שיקומית, ודאי לא יכול היה להצדיק חריגה מהמתחם, כל שכן אל סוג עונש כזה, אשר איננו נותן ביטוי לשיקולי ההלימה וההרתעה.

התסקיר שהוגש לבית המשפט קמא הצביע, אמנם, על לקיחת אחריות וחרטה מצד המשיב. בעת היותו נתון במעצר בית, המשיב גם שיתף פעולה עם שירות המבחן ונטל חלק בהליך טיפולי קבוצתי, אשר שירות המבחן התרשם כי סייע לו להבין את מצבו ולהתמודד עימו. יחד עם זאת, שירות המבחן ציין כי המשיב נטה לצמצום בכל הנוגע ליוזמה ולמעורבותו בתכנון המעשים. המשיב הסביר כי ביצע את העבירות על רקע מצבו הכלכלי הקשה, כאמצעי להשגת כסף קל ושירות המבחן התרשם מפער בין עמדותיו הנורמטיביות לבין מעורבותו בעבירות שביצע. עוד נאמר בתסקיר כי ניכר זיהוי ראשוני לכשלו ולקשייו של המשיב אך נוכח צמצום חלקו במעשי העבירה, לא ניתן לשלול את הסיכון להתנהגות דומה בעתיד.

לכך יש להוסיף כי אין המדובר בהסתבכותו הראשונה של המשיב בפלילים. בעברו שתי הרשעות, הגם שאין מן הזמן האחרון ולא מדובר בעבירות רכוש.

על רקע האמור לעיל, צודקת המערערת בטענתה, כי לא היה מקום לסטות מנימוקי שיקום, ולכל היותר היה בתסקיר להצביע על תחילתו של שינוי שבעטיו נכון היה לסטות במידה מסוימת מן המתחם, מבלי שהדבר יחייב הקלה כה משמעותית עד כדי הטלת מאסר בעבודות שירות.

39. סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כי בית המשפט רשאי, אם מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו.

40. לשון החוק מדברת על כך שבית המשפט "רשאי" לחרוג מן המתחם, משמע, יש לו שיקול דעת האם לעשות כן, ועד כמה לחרוג מן המתחם, בשים לב לכלל השיקולים, לרבות אלה הנעוצים בחומרת העבירה ובמתחם שנקבע. בפסיקה חלוקות הדעות באשר לפרמטרים, שעל פיהם ייקבע האם מתקיימות נסיבות המאפשרות לקבוע כי הנאשם השתקם או יש סיכוי ממשי לשיקומו, במידה המצדיקה חריגה ממתחם העונש ההולם, אשר נקבע על פי העיקרון המנחה, הוא עיקרון ההלימה ועד כמה יש לתת משקל לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה בהחלטה זו.

כרשימה לא ממצה של שיקולים הוזכרו השיקולים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך גמילה מהתמכרות; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה. **"מבלי לקבוע מסמרות, ניתן**

לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי..." (בפסק דינה של כב' השופטת ד. ברק - ארז בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.04.2018), להלן: "עניין קרנדל").

41. בהקשר זה יש לומר כי ההתחשבות בשיקולי השיקום יכולה לבוא לידי ביטוי, במקרים המתאימים, במיקום העונש בתוך המתחם (בצד הנמוך שלו), ולא דווקא בחריגה מן המתחם (ראה למשל גזר הדין שניתן בתפ"ח (מחוזי נצרת) 11867-01-17 מדינת ישראל נ' פלוני (07.12.2017)).

42. אף כאשר בית המשפט מתרשם כי הנאשם עבר הליך שיקומי משמעותי או כי קיים סיכוי טוב לשיקום, באופן המצדיק חריגה מן המתחם, חריגה זו יכולה להתבטא באורך המאסר בפועל שיוטל עליו, מקום בו העונש הראוי לנאשם הוא מאסר ממושך, ולא דווקא בהימנעות משליחתו לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח (ראה גזר הדין שניתן בתפ"ח (מחוזי נצרת) 7736-11-16 מדינת ישראל נ' פלוני (11.02.2018)).

כך לדוגמה נקבע בעניינו של נאשם שהורשע בעבירות סמים, לרבות יצור, הכנה והפקת סם מסוכן, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים, שעבר הליך טיפול ארוך ומשמעותי, שכלל טיפול בבעיית התמכרות ממושכת, כי החריגה מהמתחם (שהרף התחתון שלו נקבע כ- 20 חודשי מאסר בפועל), לא יכולה להביא לענישה בדרך של עבודות שירות. בית המשפט העליון דחה בקשתו למתן רשות ערעור וקבע:

"במקרה דנן, מצאו הערכאות הקודמות להתחשב בשיקולי השיקום בעניינו של המבקש, כמו גם בנסיבותיו האישיות המיוחדות, אך לא סברו, בצדק, כי החריגה ממתחם הענישה שנקבע בעניינו, מובילה לפטור מלא מעונש של מאסר לריצוי בפועל. כאמור, אף אני סבור כי אין בהליך השיקומי המוצלח בו מצוי המבקש, כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם הענישה, עד כדי ביטול עונש המאסר לריצוי בפועל שהושת עליו, להבדיל מהתחשבות בשיקול זה לצורך הקלה במשך תקופת המאסר, כפי שאכן נעשה" (רע"פ 8095/17 סטרוסטה נ' מדינת ישראל (26.10.2017)).

43. בעניין קרנדל נפסק כי את סעיף 40ד(א) לחוק העונשין יש ליישם בזירות, עם זאת, יש לתת לו משמעות מעשית ונקודת המוצא בהפעלתו היא העדפתם של שיקולי שיקום לכן, יש להקפיד על כך שהבחירה בעונש לא תפגע באופן ממשי בסיכויי השיקום (פסק דינה של כב' השופטת ד. ברק - ארז). (לעומת זאת ראה עמדתו של כב' השופט י. אלרון בעניין קרנדל וכן רע"פ 8511/16 פלוני נ' מדינת ישראל (03.05.2018)). בעניין קרנדל נקבע כי יש לחרוג מן המתחם ולהטיל על המערערת עונש הכולל מאסר בעבודות שירות, חרף מעורבותה בעבירה חמורה, בה ניטלו חייו של נער צעיר. בית

המשפט העליון נקט בצעד זה לאחר ששוכנע כי המערערת מצויה בעיצומו של תהליך שיקומי משמעותי ומקיף הנותן אותותיו בכל תחומי חייה (פסק דין של כב' השופט ע. פוגלמן).

44. עוד נפסק כי "ככל שהעבירה ונסיבותיה חמורות יותר - גובר הנטל על הטוען להקלה בשל שיקולי שיקום." (פסק דין של כב' השופט נ. הנדלבע"פ 5936/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.01.2015)).

45. האמור לעיל מביא למסקנה כי בפני בית המשפט קמא לא עמדה תשתית מספקת לקביעה כי המשיב עבר הליך שיקומי משמעותי או כי קיים היה סיכוי של ממש כי ישתקם, במידה שהצדיקה חריגה מהמתחם. זאת בפרט כאשר לוקחים בחשבון את גילו של המשיב, עברו הפלילי וחומרת העבירות, שביצע, כמפורט לעיל, באופן שיטתי ואינטנסיבי, כשהוא משתף פעולה עם אנשים אחרים. לו זה היה המצב בפניו, דין הערעור היה להתקבל כבר בשלב זה. ההתלבטות נובעת מכך שבמהלך הדיון בערעור ביקשנו לקבל תסקירים מעודכנים, על מנת ללמוד על מידת התקדמותו של המשיב בהליך הטיפול והיתרמותו מהליך זה. בפניו הונחו שני תסקירים, המלמדים על סיכויי שיקומו.

46. בתסקיר מיום 22/03/2018 ציין שירות המבחן כי במסגרת המפגש שנערך עם המשיב לקראת הדיון בערעור, התחזק הרושם כי הוא מכיר בחומרת מעשיו והשלכותיהם על חייו. המשיב הביע חרטה על מעשיו ועל הפגיעה שהסב לאחרים. בפני שירות המבחן תיאר המשיב את התגייסותו לפרויקט שיפוץ הבתים והסיוע לניצולי שואה ולקשישים, כפי שפורט לעיל, וההערכה לה זוכה על תפקודו בפרויקט (בהתאם למפורט במכתב ההערכה שהציג).

המשיב נטל חלק בקבוצה שהתקיימה בשירות המבחן בין המועדים 16.7.17 עד 19.11.17, (משמע, עד סמוך לפני מתן גזר הדין המשלים שניתן בבית המשפט קמא), הגיע באופן רציף למפגשים, גילה יכולת, מחויבות ומסירות להליך הטיפול והפיק ממנו תועלת. מאז שהסתיים ההליך הטיפולי ממשיך המשיב להיות בקשר עם שירות המבחן ומשתף פעולה, כפי הנדרש ממנו. שירות המבחן העריך כי המשיב עבר הליך שיקום משמעותי והמליץ להותיר את הענישה על כנה, על מנת לאפשר המשך קשר מעקבי כגורם מפקח ותומך במשיב.

47. לאחר קבלת התסקיר הנ"ל ולאור טיעוני ב"כ המשיב והצהרתו של המשיב כי הוא ממשיך בשיחות פרטניות במסגרת שירות המבחן (ולא מדובר רק בקשר מעקבי, פיקוחי), דחינו את הדיון פעם נוספת, והורינו לשירות המבחן להגיש לנו תסקיר מעודכן, מתוך מטרה לראות האם המשיב נתון בהליך משמעותי וארוך של שינוי, שיש בו להצביע על סיכויי ממש לשיקום.

48. בתסקיר מיום 20/06/2018 חזר שירות המבחן על המלצתו, להימנע מענישה שעלולה לפגוע בהליך השיקום בו מצוי המשיב ולאפשר המשך קשר פיקוחי מעקבי. על פי התסקיר, המשיב עובד באופן סדיר כנהג משאית, עבודה בה עסק רוב חייו. במקביל, ממשיך בעיסוקיו במסגרת ההתנדבותית. המשיב

מתמיד בקשר עם שירות המבחן ומשתף פעולה בכל הנדרש ממנו. עוד צוין, כי ניכר כי המשיב מבין את חומרת התנהגותו, מכה על חטא ומביע חרטה עמוקה על מעשיו ועל הפגיעה שהסב לאחרים במעשים אלה. המשיב שיתף את קצינת המבחן בתחושתו, לפיה הוא חש נתרם מהתהליכים הטיפולים שעבר במסגרת הקבוצה הטיפולית ואשר עובר בהווה, באופן פרטני באמצעות שירות המבחן. הוא תיאר שינוי בתפיסותיו ועמדותיו, בכל הנוגע להתנהלותו הכלכלית האישית והמשפחתית, אשר בין היתר היוו גורם מרכזי שהובילו למעשיו נשוא התיק דנן.

49. עוד צוין בתסקיר המשלים, כי המשיב שב וביטא חשש וחרדה מתוצאות ההליך המשפטי כנגדו, מחשש לענישה של מאסר בפועל, אשר תוביל לנסיגה בשיקומו האיש, המשפחתי והכלכלי, בעיצומו הוא מצוי כיום.

50. שירות המבחן ציין, כי מסיכום התהליכים הטיפולים שעבר המשיב, ניכר כי עבר תהליך משמעותי לשם שינוי מצבו, משקיע מאמציו בשיקום מצבו האיש, המשפחתי וההתנהגותי ומגלה הכרה בכשליו ובקשייו שהובילו לביצוע העבירות בהן הורשע. צוין, כי עמדותיו, תובנותיו ואופן ניהול חייו כיום, מובילים להפחתת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצידו.

51. לאור המתואר לעיל, ניתן לקבוע כי המשיב עבר הליך טיפולי ממושך והתרשמות שירות המבחן הינה כי הבין את הפסול שבמעשיו, הפנים את הפגיעה שגרם לאחרים במעשיו וערך שינוי בדרך חשיבתו ותפיסתו את מחויבותו כלפי בני המשפחה. למרות האמור, לולא הנימוקים המפורטים להלן, הייתי סבורה כי אין באלה די, על מנת להימנע משליחתו של המשיב למאסר ממש, תוך סטייה מן המתחם. אלא שהעבירות כולן בוצעו בשנת 2015, בתוך כחודש בלבד. מאז לא הסתבך המשיב בעבירות נוספות והוא מתאמץ לתפקד באופן חיובי בפן המשפחתי, התעסוקתי והחברתי. אין ספק כי שליחתו אל מאחורי סורג ובריח, בשלב זה, תפגע קשות במאמצי השיקום של המשיב.

52. מדובר בסטייה ניכרת ממתחם העונש ההולם. ככזו ראוי היה כי העונשים הנלווים ומידת הפיקוח על המשיב, יבטיחו כי יתמיד בדרך בה החל. לכן, אמליץ לחבריי, לדחות את הערעור, בכל הנוגע להחמרה בתקופת המאסר בפועל שהושתה על המשיב, אך לקבלו ביחס לרכיבי הענישה הנלווים, כך שתקופת המבחן תהא ארוכה ומשמעותית ותועמד על 36 חודשים. הבעת החרטה וההבנה באשר לגודל הפגיעה במתלוננים, מן הראוי כי תבוא לידי ביטוי בהשתתפות ממשית יותר בנזק שנגרם להם- על כן יוחמר רכיב הפיצויים כך שיתווסף סכום של 2,000 ₪ לפיצויים שישולמו לכל אחד מן הנפגעים, להם נפסקו פיצויים בגזר הדין.

אסתר הלמן, שופטת, סגנית נשיא

השופטת יפעת שטרית

מסכימה.

י' שטרית, שופטת

השופט סאב דבור

מסכים.

סאב דבור, שופט

הוחלט, פה אחד, כמפורט בפסק דינה של אב"ד, ס. הנשיא, השופטת אסתר הלמן, לקבל את הערעור במובן זה שתקופת המבחן תועמד על 36 חודשים (במקום 12 החודשים שהוטלו עליו בגזר הדין), וברכיב הפיצויים יתווסף סכום של 2,000 ₪ עבור כל אחד מן הנפגעים, להם נפסקו פיצויים בגזר הדין (תוספת של 8,000 ₪ בסכום הכולל של הפיצויים).

הפיצויים ישולמו עד ליום 10.12.18.

המשיב יחל בריצוי עבודות השירות, בהתאם לחוות דעתו של הממונה, ביום 2.12.18 או במועד מאוחר יותר שייקבע לו על ידי הממונה. במועד זה עליו להתייצב בפני המפקח הממונה בתחנת משטרת טבריה עד השעה 08.00.

אנו מזהירים את המשיב, כי עליו למלא אחר הוראות הממונה, וכי תנאי ההעסקה הינם קפדניים וכל חריגה מכללים

אלו עלולה להביא להפסקת עבודות השירות.

הממונה יודיע עם התייצבותו של המשיב לריצוי העבודות.

כל תנאי השחרור של המשיב יבוטלו עם התייצבותו ואם הופקדו ערבויות, הן תוחזרנה לו בכפוף לכל מגבלה על פי כל דין.

הוסברה למשיב המשמעות של אי עמידה בתנאי המבחן והוא הוזכר כי אם יפר את התנאים, עלול דינו להיגזר מחדש.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

ניתן והודע היום ג' תשרי תשע"ט, 12/09/2018 במעמד הנוכחים.

אסתר הלמן, שופטת ס. נשיא	יפעת שיטרית, שופטת	סאב דבור, שופט
-----------------------------	--------------------	----------------

הוקלד על ידי עדן ונדר